

Tillväxtkontoret

Handläggare, telefon

Elisabeth Mårell

Ulrika Gyllenberg

Karin Svalfors

Plan- och exploateringsavdelningen

Datum

2014-06-03

Vår beteckning

Dnr 2013-000228

Sammanfattning av skriftliga yttranden under samråd av program för översiktsplanering av landsbygden

Inledning

Ett förslag till program för översiktsplanering av landsbygden i Upplands-Bro var ute på samråd under juni till och med september 2013. Under samrådet har kommunen fått in 27 skriftliga yttranden. Yttrandena har sammanfattats utifrån positiva och negativa synpunkter på förslaget till program samt utifrån medskick till den fortsatta planprocessen.

Utöver skriftliga synpunkter har kommunen även fått en mängd synpunkter under samrådsmöten och medborgardialog. Dessa synpunkter finns i en särskild sammanfattning.

Synpunkterna är ännu inte kommenterade, men har varit viktiga utgångspunkter i arbetsprocessen med att ta fram ett planförslag för samråd. Synpunkter framförda under programsamrådet och plansamrådet kommer att sammanställas och kommenteras i en samrådsredogörelse inför beslut om granskning.

Lista över inkomna skriftliga yttranden

Statliga myndigheter

- 1) Länsstyrelsen i Stockholms län (har lämnat synpunkter vid möten och inte skriftligt)
- 2) Länsstyrelsen i Uppsala län
- 3) Lantmäteriet
- 4) Trafikverket
- 5) Försvarsmakten

Kommunala nämnder

- 6) Bygg- och miljönämnden

Övriga remissinstanser

- 7) Upplands Väsby kommun
- 8) Kommunalförbundet Norrvatten
- 9) Svenska Kraftnät
- 10) FTI, Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB
- 11) Brandkåren Attunda
- 12) Käppalaförbundet
- 13) LRF:s lokalavdelning i Upplands-Bro
- 14) Handelskammaren Järfälla - Upplands-Bro
- 15) Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro
- 16) Vattenfall eldistribution AB

17) E.ON Elnät Sverige AB

18) Stockholms Läns Landsting, Tillväxt- och regionplaneringsutskottet

Privatpersoner

19) Privatperson 1 (fritidsboende på Smidö)

20) Privatperson 2 (fastighetsägare och åretruntboende i Långvreten, Håbo-Tibble)

21) Privatperson 3 (fastighetsägare Eriksberg)

22) Privatperson 4 (fastighetsägare västra Låssa)

23) Privatperson 5 och 6 (fastighetsägare Ådö)

Fastighetsägare m.fl.

24) Kilenkryss AB och Bro Markutveckling AB

25) Förvaltnings AB Lennartsnäs

26) Fastighets AB Väderholmen (för fastighetsägare vid Bro-Önsta)

Politiska partier

27) Miljöpartiet de gröna i Upplands-Bro

28) Folkpartiet liberalerna i Upplands-Bro

Sammanfattning av inkomna skriftliga yttranden

Länsstyrelsen i Stockholms län har lämnat synpunkter vid möten och inte kommit in med något skriftligt yttrande under programsamrådet.

Länsstyrelsen i Uppsala län har inga synpunkter.

Lantmäteriet har inget att erinra.

4. Trafikverket

Plus

+ mycket om behovet av väl fungerande kollektivtrafik

Minus

Medskick

- Kan vara lämpligt att behandla frågan om väghållarskap och ev. behov av förändringar.
- Bullerpåverkade områden bör redovisas på karta.
- Hänsyn måste tas till bullersituationen längs Mälarsebanan och E18 i fortsatt planering.
- Påpekas att kommunen ligger inom MSA-yta för flygplatserna Arlanda, Bromma, Uppsala och Västerås, vilket kan innebära höjdbegränsningar för vindkraftverk. Samråd med flygplatserna och Försvarmakten bör ske i tidigt skede vid framtagande av områden för vindkraft.
- några faktakommentarer om regionala cykelstråk

5. Försvarmakten

Plus

Minus

- erinran mot nya bostäder och omvandling av fritidsboende till permanentbostäder inom influensområdet.
- Felaktigt redovisade gränser för skjut- och övningsfält och influensområde.

- Hela övnings- och skjutfältet ingår inte i område C.

Medskick

- Verksamheten inom riksintresset medför omgivningspåverkan, bl.a. buller. Denna påverkan sträcker sig utanför det område som är utpekad som område för riksintresse, varför ett större influensområde finns utpekad. Detta bör illustreras tydligt på karta.
- Dragning av vatten- och avloppsledningar bör ej ske inom övnings- och skjutfältet.
- Inom influensområdet bör kommunen vara restriktiv i planer för utökad störningskänslig verksamhet, ex. bostäder, skolor och förskolor.
- Hela övnings- och skjutfältet bör ingå i område C.
- Förordar tematiskt tillägg för vindkraft.

6. Bygg- och miljönämnden

Plus

Minus

Medskick

- Tydliga riktlinjer för bebyggelseutveckling och gestaltungsprinciper behövs, som både beskrivs i löpande text och illustreras på karta, som stöd för handläggare och landsbygdsaktörer. Riktlinjerna kan gärna förtydligas med enkla bilder och exempel.
- Riktlinjer behövs för hur många tomter som kan avstyckas inom samma område innan krav på detaljplan ska ställas.
- Riktlinjer behövs för lämplig minimiyta för tomtstorlek vid avstyckning, bl.a. för att kunna anlägga avlopp.
- Bebyggelsen ska samlas kring kollektivtrafik och gemensamt VA i så stor utsträckning som möjligt.
- Förörenade områden behöver anges i underlaget (se MIFO-databasen på Länsstyrelsen).
- Utveckling av GC-stråk ska finnas med.
- Intressanta områden för betesmarker och slåtterängar bör pekas ut med restriktioner för bebyggelse.
- Bebyggelseområden med stor andel boenden, t.ex. Ådö, Smidö, Håbo-Tibble, Långvreten, Mariedal, Brunna bör få bättre kollektivtrafik med tätare turer.
- Arbetet med att ställa krav på kretsloppsanpassade enskilda avloppssystem behöver påbörjas. Se bl.a. Bmn:s policy för enskilda avlopp (2009-04-21 § 21). Då flera fastigheter styckas samtidigt bör krav finnas på att separera bad-, disk- och tvättvatten från WC-vatten.
- Framtida VA-ledningsdragningar och påkopplingar av områden bör redovisas i planen. BMN ser stort behov av en övergripande VA-plan.
- Åsen vid Lindormsnäs bör tas upp som regionalt intressant område, det är en värdefull vattenförekomst som bör skyddas från framtida exploatering.
- De större vattentäkterna och dess försörjningsområden bör redovisas i text eller på karta. De bör utredas för att få fram ytterligare underlag på om ytterligare fastigheter kan anslutas.

- I områden med risk för saltvatteninträngning i brunnar bör det förtydligas att det kan vara svårt att få tillräckligt med dricksvatten och att särskilda krav gäller för installation av bergvärme.
- Kartor med vattenskyddsområde, strandskyddade områden samt områden med risk för saltvatten bör finnas med som kartunderlag i dokumentet.
- Förslag på utformning av gemensamma avfallshämningsplatser bör redovisas, som går att tillämpa i samband med avstyckningar. Hitta lösningar för förpackningsinsamling på landsbygden.
- Olämpligt med exploatering inom det s.k.§8-området vid Lilla Ullfjärden (skydd enl. MB).
- Exploatering av bra odlingsmark bör ej få ske. Planen bör värna god odlingsjord för framtiden.
- Längs alla sjöar och vattendrag av betydelse eftersträvas tillräckliga skyddszoner som ska hållas fria från gödning och besprutning, för att skydda vattnen från utsläpp av näringsämnen.
- Rötning av slam från enskilda avlopp kan vara en ny typ av verksamhet som lokaliseras till landsbygden.
- På landsbygden bör restriktivitet mot etablering gälla företag som är bättre lämpade att lokaliseras till kommunens industriområden.

7. Upplands Väsby kommun

Plus

Minus

- Läsnigen är omständlig. För att få en uppfattning av Upplands-Bros ställningstaganden måste samrådshandlingen läsas parallellt med ÖP 2010.
- Svårt att utläsa om en utveckling av landsorten är möjlig samtidigt som de värden som finns idag bevaras, särskilt i de tätortsnära landskapen.
- Jämfört med samrådshandlingens kulturmiljöhistoriska fokus finns färre ställningstaganden för t.ex. vattenvård och Mälaren som vattentäkt. Ändå har jordbruket stor betydelse för vattenkvaliteten. Resonemang om risker med enskilda avlopp framgår inte heller tydligt.
- *Avgränsning av miljöaspekter* är något rörigt att förstå, bl.a. gällande sidnumrering, överensstämmelse mellan innehållsförteckningens rubriker och innehåll. Svårt att förstå vad som menas med måluppfyllelse. Hittar inte måluppfyllelsen, relevanta miljömål och lokala miljömål.

Medskick

- Riksintresset för Kungsängen är så påverkande på Upplands Väsby utbyggnadsplaner att det borde omnämnas i alla sammanhang som riksintresset nämns.
- Önskar ett tillägg i *Avgränsning av miljöaspekter* under "5. Människor hälsa b) Livgardet och skjutbullen" under "Kommentar/åtgärd": "Området genererar skadligt buller, även till grannkommunerna." Detta är en så viktig planeringsåtgärd att det borde innebära större tyngd bakom eventuella planer på att flytta övningsfältet till andra områden längre bort från en växande storstad.
- Under "5. Människors hälsa e) Risk och säkerhet" bör tilläggas att avloppen påverkar hela Stäket/Görväln, och att norra Storstockholm tar sitt dricksvatten ur denna avsmalnade vik av Mälaren. Störst belastning finns i de vatten som ligger mellan Upplands-Bro och Sigtuna.

- Angående avgränsningen ”9. Vatten d) Grundvatten” vore det intressant att veta mer om vilka risker som finns med bergvärme, angående saltvatteninträngning i grundvattnet.

8. Kommunalförbundet Norrvatten

Plus

Minus

Medskick

- Diverse fakta om ledningsdimensioner och vad som gäller för ledningsrätten, dvs inom vilket område längs ledningar som byggnader m.m. ej får uppföras utan Norrvattens medgivande.
- Karta över Norrvattens huvudvattenledning finns i yttrandet.

9. Svenska Kraftnät

Plus

Minus

Medskick

- Fakta om Svenska Kraftnäts stamnätsledningar i kommunen (220 och 400 kV).
- Information om utredningen Stockholms ström tillsammans med Vattenfall och Fortum. Revidering pågår av planerna som kan komma att påverka nätstrukturen i Upplands-Bro. Kommunen bör ta hänsyn till projektet i kommande planeringssammanhang. Svenska Kraftnät önskar ta del av framtida bygglov/detaljplaner som rör det aktuella planområdet samt det berörda området för den framtida kraftledningens sträckning.
- Fakta om högsta magnetfältsnivåer och rekommenderade avstånd utifrån Svenska Kraftnäts magnetfältspolicy som följer de försiktighetsprinciper som Strålsäkerhetsmyndigheten, Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket och Socialstyrelsen rekommenderar. Kommunen bör ta motsvarande hänsyn vid planering av ny bebyggelse invid befintliga stamnätsledningar som Svenska Kraftnät gör vid byggnation av nya ledningar.
- Byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i stamnätet.
- Stamnätsledningarna bör framgå i någon av översiktsplanens kartor.

10. FTI - Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB

Plus

Minus

Medskick

- När det gäller att samordna bebyggelse med service, infrastruktur och kommunikationer vore det bra om även återvinning finns med, t.ex. genom att avsätta ytor för detta vid knutpunkter såsom busshållplatser eller andra gemensamma ytor (t.ex. pendlarparkeringar).

11. Brandkåren Attunda

Plus

Minus

Medskick

- Risker samt hur man ska förhålla sig till dessa vid eventuella nybyggnationer/utveckling av vissa områden bör beskrivas närmare. Detta gäller dels riskobjekt i området och dels transportleder för farligt gods som går igenom området.

12. Käppalaförbundet

Plus

- + Planerna för att ta hand om dagvattnet (både från byggnader/fastigheter och trafikdagvatten) lokalt är helt i linje med förbundsordningen.

Minus

Medskick

- Enligt § 13 Käppalaförbundets förbundsordning är medlem skyldig att aktivt verka för att mängden tillskottsvatten till spillvattennätet begränsas. Det är av väsentlig betydelse för reningen vid verket att mängden dagvatten och annat tillskottsvatten minimeras.
- Vid nybyggnation av fastigheter bör man alltid ställa krav på lokalt omhändertagande av dagvatten samt använda annat material än koppar i vattenledningar.

13. LRF lokalavdelning i Upplands-Bro

Plus

- + God sammanfattning över det nuläge som råder.
- + Utmärkt bra att man vill öka skyddet för åkermarken, bl.a. mot bakgrund av att det är 30 % fler invånare på jorden år 2050.
- + Tillstyrker att kommunen fördjupar sig i frågan om vindkraft, då ämnet är angeläget.
- + Positivt överraskad över att kommunen säger sig vara positiv till företagande på landsbygden.
- + Bra att man är positiv till byggnation på landsbygden.
- + LRF delar de flesta viljeyttringar i texten om bostadsbyggande.

Minus

Medskick

- LRF ser fram emot politiska beslut som underlättar näringsverksamhet på landsbygden. LRF tar upp tidigare erfarenheter av

trafiksäkerhetsombyggnader av det kommunala vägnätet, vilka lett till att flera gårdar inte kan brukas med stora maskiner då dessa inte kommer fram. Drabbade område är Sylta, Granhammarsvägen och Lejondal.

- De traditionella företagen på landsbygden blir allt färre. Det finns ingen mjölkproducent i kommunen längre. De som har behov av att bygga på landsbygden för sin näringsverksamhet ska ses som en tillgång.
- Man bör bygga på inte för små tomter och i en stil som harmonierar med befintligt byggnadsbestånd.
- Ett fungerande internet och en uppkoppling med bra kapacitet saknas för alltför många på landet. Att lägga tid och pengar på detta skulle öka kommunens attraktionskraft betydligt. Det skulle förstärka Upplands-Bros profil: Lantligt boende men ändå nära till allt.

14. Handelskammaren Järfälla-Upplands-Bro

Plus

Minus

- Flera motstridiga skrivningar och vissa otydligheter kan behöva rätas ut till slutförslaget, bl.a. avseende byggnadsriktningar och avvägningen mellan natur- och kulturvärden och andra hänsyn vid markanvändningen.
- Formuleringen på sid 30 förefaller en aning malplacerad.

Medskick

- Huvudstadsregionens kommuner bör se den större samlade bilden av en växande och framgångsrik region som ett grundelement i översiktsplaneringen. Enskilda kommuners planering bör tydligt stödja utveckling och tillväxt.
- En huvudriktning bör vara förbättrade öst-västliga kommunikationer mellan E18 och Arlandaområdet. En sådan förbindelse skulle gynna de norra delarna av kommunen, samtidigt som en höjd standard på vägarna 263 och 269 skulle stötta hela arbetsmarknadsregionen. Detta skulle i sin tur öppna för exploateringar i norra delen av område A.
- En annan huvudinriktning bör ta sin utgångspunkt i tidsavstånd för pendling och närhet till goda kollektivtrafikförbindelser, något som främst i södra delen av kommunen kan åstadkommas genom både förtätning och nya bostadsområden i kommunikationsgynnade lägen.
- Tillkommande bostäder bör i görligaste mån planeras i stråk och noder, i första hand i kollektivtrafikgynnade lägen. Bra vägar och goda kollektivtrafikupplägg bör samspela med bebyggelseplaneringen. Härutöver bör förtätning och komplettering av befintlig bebyggelse prioriteras i planeringen, även på landsbygden.
- Modern teknik och infrastruktur måste ha sådan kvalitet att även andra än agrara näringar kan bedrivas på landsbygden.

15. Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro

Plus

- + Understryker att det är viktigt att tätortsnära grönområden värnas liksom kulturhistoriskt värdefulla miljöer, gröna kvaliteter och förutsättningar för att de areella näringarna ska kunna leva vidare och utvecklas.
- + Understryker skrivningen om att gynna allmänhetens tillgång till stränderna.

- + Håller med om att på landsbygden ska de areella näringarna och miljövänlig energiproduktion ha företräde framför andra exploateringsintressen.

Minus

- Det är inte rimligt att planera för bostäder (sid 45) eller annan bebyggelse utanför tätortsavgränsningen norr och öster om Örnässjön med hänsyn till att dessa sjöar med omgivningar pekats ut som tätortsnära område mellan Kungsängen och Bro.

Medskick

- Konstaterar att det inte längre finns någon mjölkdjursbesättning i kommunen. För att bevara odlingslandskapets hävdberoende flora och fauna krävs betesdjur. Djurhållning med köttdjur och får borde därför stimuleras i en strategi för landsbygden.
- Att bevilja bygglov på landsbygden som kan försvåra framtida jordbruk med djurhållning kan aldrig vara en hållbar utveckling.
- Föreningen förutsätter att strandskyddet självklart respekteras i det befolkningstäta Stockholms- och Mälardalenområdet och inte ses som något som kan planeras bort för att främja sjönära boende.

16. Vattenfall Eldistribution AB

Plus

Minus

Medskick

- Fakta (inkl. karta) om Vattenfalls regionnätledningar i kommunen (77 och 22 kV högspänning). Regionledningar av stor vikt för hela regionens eldistribution.
- Landsbygdsplaneringen är intressant och bidrar till Vattenfalls långsiktiga planering av elnätet.
- Kommunens utredning om vindkraft bör beakta möjligheterna för anslutning till elnätet. Observera gällande avstånd till luftledningar i vindkraftens närhet. Vattenfall hoppas på god dialog vid vindkraftsbyggnation.
- Diverse fakta om Vattenfalls rättigheter och vad som gäller för markanvändningen i närheten av ledningarna, t.ex. vilka avstånd som gäller till ledningar vid uppförande av nya byggnader. Säkerhetsområde, elsäkerhetsrisk och försiktighetsprincip.
- Diverse fakta om transformatorstationer, krav på tillfartsvägar m.m. Stationsanläggningarna i Håtuna och Kungsängen har både regional och lokal betydelse.
- Rekommendationer om att vissa verksamheter, t.ex. för barn eller äldreboende, inte placeras nära transformatoranläggningar.

17. E.ON Elnät Sverige AB

Plus

Minus

Medskick

- Diverse generell fakta och riktlinjer kring elförsörjning, elnätets uppbyggnad, magnetiska fält, master och vindkraftverk.
- Fakta (inkl. kartor) om E.ON:s ledningsnät i kommunen (6, 10 och 20 kV lokalnät samt fördelningsstationer bl.a. i Tjusta).
- E.ON yrkar att lokalnätet ska redovisas såväl i planens verbala del som i dess kartdel, då vissa delar av lokalnätet har stor betydelse för regionen. (se karta i yttrandet)
- Byggnation och bygglov eller annan exploatering nära en elanläggning medför att vissa restriktioner kan komma att införas i markanvändningen i det aktuella området. Viktigt att E.ON Elnät kontakts för samråd i samband med exploatering och bygglov.
- Viktigt att nytillkomna vindkraftverk/master följer Transportstyrelsens rekommendationer rörande tillåtna avstånd till luftledning för att upprätthålla god flygsäkerhet vid besiktningar (helikopter). E.ON Elnät yrkar att kommunen för in Transportstyrelsens avstånd och försiktighetsmåt i översiktsplanen, eftersom en aktuell och väl underbyggd översiktsplan eller motsvarande underlag bör ges stor betydelse vid tillståndsprovning enligt miljöbalken.
- E.ON Elnät vill bli kontaktad i ett tidigt skede för samråd då master eller vindkraftverk uppförs inom 200 meter från luftburna kraftledningar.

18. Stockholms läns landsting, Tillväxt- och regionplaneringsutskottet**Plus**

- + Övervägande positiv till programmet, som huvudsakligen ligger i linje med de inriktningar för landsbygden som redovisas i RUFSS 2010.
- + De fyra tematiska områdena bedöms täcka de frågor som behöver hanteras genom förtydligande strategier.
- + Positivt att ta ett geografiskt grepp där de olika kommundelarnas karaktäristika ligger till grund för kommunens bedömningar av lämplig utveckling.
- + Stödjer en tydlig redovisning av vad som skiljer tätortsnära och övrig landsbygd åt och vad den tätortsnära landsbygden behöver.
- + Positivt att kollektivtrafikförsörjningen och den regionala grönkilen Görvälnkilen lyfts fram.
- + Positivt att kommunen förordar att ny bebyggelse i första hand ska tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper och i närhet till kollektivtrafikförsörjda stråk.

Minus

- Tveksamt huruvida just utveckling av bebyggelsen i strandnära lägen kan ge positiva sysselsättningseffekter. Här finns många potentiella intressekonflikter. En analys av var och i vilken omfattning det eventuellt är lämpligt, samt konsekvenser, bör belysas.

Medskick

- Påtalar behovet av att belysa konsekvenserna för den utpekade regionala viktiga grönstrukturen i samband med strategier för utveckling av landsbygden.
- Angeläget att redovisa ett förhållningssätt till byggande på landsbygden som inte fragmentiserar den övergripande regionala strukturen.
- Ett förhållningssätt till hur de mellankommunala frågorna ska värnas och utvecklas bör redovisas.

- Det behöver förtydligas vad de beskrivna strukturerna med delområden och avgränsningar medför för olika planeringsstrategier.
- Utskottet instämmer i att de tysta områden som pekas ut i RUF 2010 måste redovisas och uppmärksammas i den fortsatta planeringen. Även ett förhållningssätt till dessa bör beskrivas.
- Också i strandnära lägen bör en sammanhållen bebyggelsestruktur eftersträvas. Utskottet framhåller betydelsen av en orörd strandzon för rekreation, friluftsliv och för att upprätthålla och förbättra vattenkvaliteten i Mälaren
- Understryker betydelsen av en långsiktig hållbar strategi för VA-hantering i landsbygdsområdena. Viktigt att VA-utbyggnaden sätts i relation till den föreslagna bebyggelseutvecklingen i landsbygdsområdena.

19. Privatperson 1 (fritidsboende på Smidö)

Plus

Minus

Medskick

- Tycker att fritidsbebyggelsen på Smidö ska bevaras. Det finns så få områden nära Stockholm för rekreation. Nu när det byggs så mycket bostäder i Bro har man råd att bevara områden för aktiv fritid. Rättarboda har ju blivit ett villaområde, och det var ju tidigare ett fritidsområde.

20. Privatperson 2 (fastighetsägare och åretruntboende i Långvreten, Håbo-Tibble)

Plus

Minus

Medskick

- Den planerade slamanläggningen måste förbjudas. Hänvisar till dricksvattenbrunnens läge och äppelträd och andra odlingar på tomten.
- Funderingar kring bygglov, detaljplanerade områden och dess konsekvenser samt försvarets restriktioner gällande bygglov. Tycker det skulle vara intressant att få veta hur storleken på hus hänger ihop med skjutövningar. Vibrationer från sprängning med minor har upphört och ersatts av sprängningar av berg i bergtäkten vid väg 269. Ljuden hörs ännu bättre nu när skogen där är borta. "...avtalet med Jehanders bör sägas upp."
- Det som stör mest i området är utflygningen från Arlanda. Trafiken har ökat väsentligt.
- Önskar att man nöjer sig med bullerstörningar från flyget och försvaret. Bidra till avveckling av allting annat, speciellt planerade projekt intill väg 269 (slamanläggning, bergtäkt, flisanläggning).
- Bygglov för ny bebyggelse och tillbyggnader behöver bli mer genomtänkta och hänsyn tas till naturen samt människors behov och trivsel. Fritidshusbebyggelsen är sedan länge genomförd och planeringen (detaljplanen) passar inte längre för framtiden. Allt fler bor permanent. De

som bygger nytt borde få samma rättigheter när det gäller bygglov som alla andra i kommunen.

- Strövområden kommer att behövas. Idag måste bilister se upp för att inte köra på folk. Strövområden kan ligga nära konferensanläggningar eller annanstans. Ansträngningar för diskussioner med markägare behöver göras.
- En vägkrog eller hotell intill väg 269 skulle säkert lätta upp stämningen mer än en slamanläggning. Där finns också en skogsväg för den som önskar en skogspromenad.
- Tycker att det räcker med Högbytorp som en övergång till landsbygden. Skog är bra men det är önskvärt att positiva projekt ersätter nuvarande när det gäller bygglov.
- Man bör kunna ersätta bilkörning med att åka kommunalt. Svårt att ta sig med buss till Bålsta, Uppsala och till Bro, där närmaste vårdcentral apotek m.m. finns.
- Historiska och sevärd platser bör inte blandas med industrier. En liten industri kan bli stor. Redan avgränsade industriområden ska också vara till för småföretagare.
- Kommunen bör främja ekologisk spannmålsproduktion och ekologisk köttproduktion.
- Motarbeta industriella verksamheter i Håbo-Tibble och Håtuna. Många vill helst bara bo lantligt medan de arbetar i något samhälle eller stad.

21. Privatperson 3 (fastighetsägare Eriksberg)

Plus

Minus

Medskick

- Upplands-Bro kommun måste avbryta allt samröre med bostadsbolaget HSB. Bakgrunden är att HSB hävt en försäljning av en jordbruksfastighet.

22. Privatperson 4 (fastighetsägare västra Låssa)

Plus

Minus

Medskick

- Meddelar sitt intresse av att kunna etablera ett temaboende, t.ex. hästby eller ekoboende, på sin fastighet. Fastigheten består av 85 ha skogsmark där skogsbruk bedrivs och med strand mot Mälaren.
- Temaboende anges som ett intressant alternativ till boende i programmet och bör utredas vidare av kommunen.

23. Privatperson 5 och 6 (fastighetsägare Ådö)

Plus

Minus

Medskick

- Upplands-Bro har unika djur-, kultur- och naturvärden som måste vårdas och behållas i största möjliga mån.
- Bebyggelsen på landsbygden borde ske varsamt för att inte skada de naturvärden som finns.
- Ny bebyggelse borde läggas mera i anslutning till redan befintlig tätort såsom stråket mellan Bro och Kungsängen, söder om Bro station, mellan station och Jursta.
- Centralisering av tätorten, inte ”bygga lite här och där”.
- Om kommunen anser att strandlinjen borde göras mer tillgänglig borde kommunen ha tillräckligt med mark och strand för att inrätta några fler bad- och grillplatser. Här kan även nämnas att Björknäsbadet kan behöva en upprustning.
- Kommunen borde sträva efter att ha ett fungerande lantbruk. Maskiner måste kunna ta sig fram så att landskapet hålls öppet där det är åkermarker.
- Promenadstråk och ridvägar kan förbättras.
- Kulturhistoriska områden såsom Rösaring måste behållas och vårdas.
- Gränsen mellan tätort och landsbygd måste vara skarp och tydlig. Annars försvinner landsbygden smygande om gränsen smetas ut mer och mer.

24. Kilenkrysset AB och Bro Markutveckling AB

Plus

Minus

Medskick

- Tror på att placera bostäder i sjönära lägen, därmed inte sagt att hela kuststräckan ska byggas bort eller privatiseras.
- Utnyttja befintlig infrastruktur genom att bygga bostäder mellan tätorterna.
- Placera verksamhetsområden längs motorvägen. Där är det redan bullerstört med närhet till goda kommunikationer.
- Bygg traktorvänligt. Möjliggör brukandet av jord och skog i dagens samhälle.

25. Förvaltnings AB Lennartsnäs

Plus

Minus

- Måste vara fel att klassa Lennartsnäshalvön som ”tyst” område. Flygplansbullret är påtagligt.

Medskick

- Landsbygden är en del av Upplands-Bros identitet och en viktig del av kommunens attraktivitet, inte bara som ”Skansenkvalitet” för besökare utan också som del av kommunens boendestruktur med dess närhet till Stockholm.
- Bostäder på landet är en del av boendestrukturens ”kretslopp”, när människors behov av olika bostadstyper under livets olika faser växlar.

Bostäder på landet, ofta kopplade till de gamla gårdsmiljöerna, erbjuder invånare en boendekarriär inom kommunens gränser. Om invånare bor kvar länge i kommunen skapas kontinuitet och social stabilitet

- Engelska landsbygden med små, väl avskilda byar med viss lokal service kan fungera som förebild för Upplands-Bros framtida bebyggelsestruktur. Miljö som andas lugn och ro och social samhörighet. Kommunens tidigare identifierade bebyggelseområden har alla potential att bli små byar. Ridanläggningar som socialt nav.
- Motiv för utbyggnad av byar är också förutsättningarna för att lösa infrastrukturfrågor och VA rationellt och effektivt. Större byar ger också bättre underlag för kollektivtrafik.
- Bygga cykelvägar (kanske med mer rationella sträckningar än befintligt vägnät) som knyter ihop byarna bättre och som skapar bättre samband med kollektivtrafik och service i tätorterna.
- Ifrågasätter värdet av en utvidgad strandskyddszone över hela kommunens kust och sjölinje och förordar en återgång till 100 meters generellt strandskydd. Mälarens stränder är i de flesta fall otillgängliga både från land och vatten på grund av tät vegetation. Bebyggelse har och kan förbättra tillgängligheten högst betydligt. Strandskyddet utgör istället ett hinder för att skapa möjligheter för ett rörligt friluftsliv och motverkar därmed sitt syfte.
- Landsbygden är en viktig plats för näringsverksamhet där man i första hand tänker på jord- och skogsbruk. Men det landsbygdsrelaterade näringslivet omfattar så mycket mer än så. Gårdar omvandlas till nya funktioner och fylls med nytt innehåll allteftersom jordbruket rationaliseras och dess krav på lokaler förändras.
- Viktigt att kommunen tar höjd för kravet på en ständig anpassning från lokala företagares sida. Det lokala näringslivet måste få frihet att utvecklas utifrån vad entreprenörer och företagare ser som möjligt utifrån de värden som föreligger: marken, jorden, byggnader, läge. Öppenhet för idéer med ekonomisk bärkraft så länge det sker någorlunda i samklang med landsbygdens gemensamma värden.
- Ägna inte kraft åt att försöka specificera vad det lokala näringslivet ska innehålla. Kommunen bör fokusera på att identifiera och lösa upp det som upplevs som tillväxtproppar hos det lokala näringslivet (infrastruktur, kollektivtrafik, företagservice, snabba plan- och bygglovsprocesser m.m.
- På Lennartsnäs finns potential för ytterligare boenden. I Asker och Tuna kan bebyggelsegrupp utvidgas. På Lennartsnäs säteri finns stor potential att vidga och förtäta själva gårdsmiljön. Det utvidgade strandskyddet är en påtaglig inskränkning för Lennartsnäs.

26. Fastighets AB Väderholmen (för fastighetsägare vid Bro-Önsta)

Plus

Minus

Medskick

- Framför det pågående programarbetet med utredning av lämpligheten att planlägga för ny bebyggelse (verksamhetsområde inom Kärrängen och Klöv). Landsbygdsprogrammet ska spegla denna gemensamma

planläggning. Förslaget till avgränsning av utredningsområdet bör inarbetas i förslaget till översiktsplaneringen för landsbygden.

27. Miljöpartiet de gröna i Upplands-Bro

Plus

Minus

- Landsbygdsprogrammet är inte bara en landsbygdsangelägenhet. Samspelet mellan tätorten och landsbygden är fundamental. Samrådsmöten borde också (eller istället) ha organiserats centralt i respektive tätort.

Medskick

- Hävdar respekten för jordbruksmarken. Den ska kunna brukas för produktion av livsmedel och bränsle både nu och inom överskådlig framtid. Hänvisar till klimatförändringarna med dess samhällseffekter globalt och folkhälsoaspekter.
- I huvudsak bör eventuell ny byggnation vara förknippad med de areella näringarna eller dess förädling (får studeras från fall till fall). Natur- och kulturbesökarens eventuella behov bör också kunna beaktas, liksom annan näringsverksamhet som kan bedömas lämplig.
- Område A, Håtuna: Vid sidan av något enstaka tillkommande hus ser man inga förutsättningar för ny bebyggelse, annat än den som de areella näringarna eller dess förädling kan behöva.
- Område B, Håbo-Tibble: Säkra cykelvägar, främst mellan kyrkbyn och skolan, bör byggas. Förtätning med bostäder enligt ”klustermodellen” är bra. Utanför klustren i huvudsak endast den byggnation som de areella näringarna eller dess förädling kan behöva.
- Område C: Kulturmiljöerna bör självklart tas till vara.
- Område D: Värna den tätortsnära landsbygden/naturen. Ingen ny bebyggelse i närheten av de tre sjöarna (även norra delen av Örnässjön). Bevara den södra delen och större delen av norra Stäksön. Bebyggelse kan övervägas i den nordvästra delen av Stäksön, om en fördjupad studie visar att detta kan göras bra.. Flerfamiljshus med blandade upplåtelseformer passar i denna terräng. Studien bör visa på hur allmänhetens tillträde kan åstadkommas bl.a. till strandpromenad.
- Område E: Ingen tillkommande bostadsbebyggelse. Tydlig gräns landsbygd/tätort. Järnvägen utgör en naturlig gräns mot Lennartsnäshalvön. Gränsen mot Ålsta Aspvik görs skarp. På Låssahalvön bör jordbruk och trädgårdsnäring bedrivas också fortsättningsvis. Säbyholm bör fortsätta att vara ett säte för utbildning i skötsel av odling, djur och natur, och under varsamma former, turismen.

28. Folkpartiet liberalerna i Upplands-Bro

(Yttrandet är strukturerat utifrån programförslagets tema- och delområdeskapitel.)

Plus

- + Viktig dialog med invånare utifrån förslaget till program.
- + Ett flertal punkter i inriktning för temaområde 1 stödjer möjligheten att förädla och förtäta bebyggelsen i stråket Tjusta–Håbo-Tibble kyrkby–Mariedal–Näshagen–Stentorp helt i linje med ÖP 2010, i vilken dessa områden prioriteras för att erhålla kommunalt vatten och avlopp. Fördelarna

är möjligheten att säkerställa fortsatt och förbättrat underlag för den viktiga och uppskattade skolan och förskolan, förbättrad kollektivtrafik och annan service utan att den värdefulla och känsliga kultur- och naturmiljön påverkas.

Minus

Medskick

- En viktig utgångspunkt är att det är landsbygdens kvaliteter just som landsbygd som är grundläggande, vilket är särskilt viktigt att uppmärksamma i den storstadsnära landsbygden. Närheten till storstaden ger mycket goda förutsättningar för boende och verksamheter men innebär också stora risker för att kvalitativa aspekter på bebyggelseutveckling och icke önskad markanvändning på ett irreparabelt sätt urholkar landsbygdens värden.
- Hänvisar till Kommunstyrelsens yttrande över förslaget till utvidgat strandskydd (130925). Det är ett starkt allmänt intresse att ett antal bebyggelseområden i anslutning till de större strandnära gårdarna försiktigt kan kompletteras med en till kultur- och naturlandskapet väl anpassad bebyggelse. Detta kan öka upplevelsevärdena i landsbygdsmiljön genom att platserna utvecklas som målpunkter för rekreation och turism. Ett generellt utvidgat strandskydd motverkar delvis syftet att gynna allmänhetens tillgång till stränderna. Skydd för djur- och växtliv är också viktigt. Värt dock att notera att befintliga strandmiljöer i hög utsträckning är ett resultat av mänskliga åtgärder. Dispenser från strandskyddet kan, om särskilda skäl finns, vara i linje med strandskyddets syfte.
- Det bör prövas hur bykarakteren i Håbo-Tibble kyrkby kan kompletteras med t.ex. äldreboende.
- Folkpartiet tar upp hela problematiken för områdena norr om Lejondalssjön med gamla inaktuella detaljplaner, skillnad i byggrätter, VA m.m. och Försvarets utnyttjande av Kungsängens övningsfält. Möjligheter att bygga om och bygga till på befintliga fastigheter är synnerligen angeläget. Gamla inaktuella detaljplaner behöver snarast ersättas.
- Idag finns byggnadstekniska möjligheter att reducera buller så att nya bostäder kan byggas i mer bullerstörda lägen.
- I området mellan Bro och Kungsängen ger översiktsplanen goda möjligheter till kompletterande bebyggelse i samspel med närliggande landsbygdsområden.
- Angeläget att pröva förutsättningarna för förtätning i Säbyholm, genom olika former av bebyggelse och viss service för hela området söder om Bro.
- För övrigt ser Folkpartiet i första hand byggnation i befintliga mindre bebyggelsegrupper och i mer enskilda lägen i anslutning till tidigare bebyggelse, väl anpassad till landskapet och med höga krav på VA-installationerna.
- Tillgången till stora relativt orörda och tysta naturområden är särskilt värdefull i den storstadsnära landsbygden. Lyfter fram att arbetet med naturreservaten Broängarna, Lillsjön och Örnässjön samt Rösaring ska slutföras.
- Tillgängligheten till det stora, viktiga sammanhängande skogsområdet norr om E18 kan förbättras, t.ex. genom ett antal mindre parkeringsplatser längs väg 269 och 912. Kommunen behöver uppmärksamma hur tillgänglighet

och rekreationsvärden kan förbättras i områden med produktionsskog i storstadsnära områden.

- Målpunkter på landsbygden i form av kulturverksamhet, badplatser, anordningar för sport och motion, övernattningsmöjligheter, restauranger, kaféer och liknande har potential att stärka landsbygdens identitet. Kurs- och konferensanläggningarna är i det perspektivet en tillgång. Hästverksamheter är en viktig näringsgren som kan utvecklas. Golfanläggningarna är många och också en tillgång, samtidigt som det finns anledning att slå fast att ytterligare golfanläggningar inte är i överensstämmelse med den tydliga inriktningen att de areella näringarna ska ha företräde på landsbygden. Tillgängligheten till Mälaren vintertid kan förbättras t.ex. genom fler möjligheter att nå ut till Vikingaslingan och Sigtunas plogade isar.
- Lyfter behov av förbättrad kollektivtrafik i första hand för utbyggnadsstråket i Håbo-Tibble, en "ringlinje" Kungsängen–Håbo-Tibble/Håtuna–Bro. Även bättre kommunikation med Bålsta (närmaste tätort för Håtuna) med SL-biljett. Ser även behov av återinförd busstrafik mellan Bro och Bålsta, ev. kopplad till landsbygdsområdena söder om Bro via Säbyholm och Thoresta. Kommunikationerna är viktiga för både boende och ur näringslivssynvinkel, t.ex. för ungdomars möjlighet att ta sig till hästrelaterade verksamheter.
- Kommunen bör tillsammans med SL göra en utbyggnadsplan för säkrare och mer resenärsvänliga busshållplatser på landsbygden.
- Processerna för utbyggd VA till områdena norr om Lejondalssjön, genom hopkoppling med Sigtuna, behöver påskyndas. Utbyggnaden av VA söderut mot Ådö är angelägen.
- Kommunens gång- och cykelplan behöver kompletteras med ett tydligt landsbygdsperspektiv. GC-vägar bör anläggas på sträckorna Bro–Bålsta och Bro–Sigtuna.
- Lyfter behovet av bredbandsuppkoppling. Kommunen behöver ta fram en plan för hur kommunen ska uppnå regeringens mål (se PTS bredbandskartläggning 2011). Landsbygdsdelarna i Upplands-Bro ska ha minst lika bra förutsättningar för bredbandsuppkoppling som tätorterna.
- De areella näringarna är prioriterade i planen, Det öppna landskapet måste värnas. Andra och nya former av näringsliv är dock också viktiga för möjligheterna att leva och verka på landsbygden och kan anpassas till natur- och kulturlandskapets förutsättningar.
- Landsbygden i Upplands-Bro med sitt storstadsnära läge är inte lämpad för vindkraftsproduktion, förutom småskalig produktion för enskilda fastigheters behov. Däremot kan vindkraftsproduktion förläggas till Högbytorp.
- Område A, Håtuna: Möjlighet finns till mer bebyggelse utmed väg 912 med tanke på befintlig bebyggelse, landskapsbild och kollektivtrafik. Folkpartiet motsätter sig etablering av vindkraftverk i områdets södra delar. De mycket stora rekreationsvärdena i skogsområdet behöver vara fokus i fortsatt planering.
- Område B: Håbo-Tibble: Se synpunkter ovan. Området är särskilt intressant även för att ytterligare bosättning ger möjligheter till därtill kopplad näringsverksamhet, t.ex. småskalig och innovativa verksamheter med produktion av ekologiska jordbruks- och trädgårdsprodukter.
- Område C, Kungsängens övnings- och skjutfält: Kommunen bör föra en aktiv dialog med Livgardet om verksamhetens samspel med kommunen i

övrigt. Landskapsbilden behöver värnas och torpmiljöer bevaras.

Kulturmiljön runt Västra Ryds kyrka bör kunna göras mer tillgänglig och kompletteras med viss bebyggelse, kanske bostäder för Livgardets anställda.

- Område D1, Önsta: Behov av GC-väg utmed väg 840 samt utbyggd busstrafik Bro–Bålsta.
- Område D2, Sjöarna – Broängarna: Kockbacka trafikplats kommer att öka kraven på att säkerställa en bra övergång mellan bebyggelseområden och omgivande landsbygd. Tänkbar begränsad och väl anpassad utbyggnad vid Lejondals slott. Rekreativvärdena i områdena utanför tätortsavgränsningarna är mycket stora och måste vara den viktigaste faktorn vid bedömningar om markanvändningen. Angeläget med leder och gångstråk, särskilt för att motverka barriäreffekter av E18 och järnvägen. Även utredning av ekodukter bör göras.
- Område D3, Stäksön: Håller med översiktsplanen. Ny bebyggelse på norra delen ska utredas, vilket även kan göra områdets naturmiljökvaliteter mer tillgängliga. Södra delen ska bevaras obebyggd, förutom en tänkbar begränsad och väl anpassad utbyggnad vid Almare-Stäket.
- Område E1, Låssa: Positiva till att studera möjligheterna för Säbyholm att fungera som nod för landsbygdsområdena söder om Bro. Tillgängligheten till stränderna i Låssaområdet behöver förbättras. I den långsiktiga planeringen kan eventuell exploatering närmast Håbo (nuvarande grustag) behöva studeras.
- Område E2, Lennartsnäshalvön: Järnvägen är gräns. Området är en stor tillgång för Kungsängen. Inga åtgärder som ”suddar ut denna tydliga aspekt i landskapet” ska tillåtas, t.ex. hör gatubelysning inte hemma här. Positiva till försiktig utbyggnad av befintliga bebyggelsegrupper i harmoni med landskapet. Tillgänglighet till stränderna kan förbättras så att trafiksäkerheten också blir bättre.
- Område F1, Smidö-Ådö: Utöver pågående planarbete är en begränsad och väl anpassad utbyggnad av bebyggelsen vid Lindormsnäs och Ådö tänkbar.
- Område F2, Öarna: Möjligheter till båtförbindelser bör ses över tillsammans med närliggande kommuner, med ambition att utveckla målpunkter för rekreation och besöksnäring. Bör se över hur man kan underlätta utveckling av båtlivet, som är en viktig tillgång för kommunen.
